

Posudek oponenta:

Název práce: **Zrakové vnímání a metody jeho diagnostiky**
Autor práce: **Lenka Felcmanová, roz. Váňová**
Vedoucí práce: **PaedDr. et Mgr. Anna Kucharská, Ph.D.**

Dobrý začátek školní docházky má velký význam pro vybudování vztahu dítěte ke škole a vzdělávání vůbec. Jednou z důležitých podmínek úspěšné práce dítěte ve škole je mimo jiné i zralost funkcí smyslového vnímání. V procesu vývoje dítěte je smyslové vnímání zpočátku jednoduché, hrubé. Se zráním, rozvojem nervové soustavy se stává pomalu jemnějším, diferencovanějším. Pokud tento vývoj probíhá harmonicky a jednotlivé funkce nervové činnosti se rozvíjejí rovnoměrně, bývá dítě ke konci vývojového období předškolního věku připravené na výuku čtení, psaní a počítání. Pokud tento vývoj rovnoměrný není, některé funkce jsou vyzrálejší, jiné méně, je tato připravenost ohrožena.

Také u dětí se specifickými poruchami učení bývá proces vnímání nedostatečně rozvinutý, vyvíjí se nerovnoměrně, případně je porušený. Pro reedukaci (obnovení, rozvoj) narušených nebo nerozvinutých funkcí je důležité stanovit, které funkce jsou poškozené, nerozvinuté, v jakém rozsahu a v jaké kombinaci.

Na diagnostiku percepčních funkcí se zaměřuje speciálně pedagogická diagnostika. Její součástí je zjišťování úrovně zrakového vnímání, které tvoří velmi důležitý předpoklad pro úspěšné zvládnutí výuky čtení, psaní a počítání.

V naší poradenské praxi však narážíme na nedostatek vhodných diagnostických nástrojů, které by nám umožňovaly dostatečně diferencovanou a včasnou diagnostiku úrovně jednotlivých funkcí smyslového vnímání – především zrakového. Proto jsme velmi uvítali možnost spolupráce se studentkou PedF UK Lenkou Felcmanovou, s autorkou diplomové práce, kterou jsme seznámili s našimi požadavky. Můžeme konstatovat, že spolupráce s autorkou byla vynikající. Výsledkem je screeningový test zrakového vnímání, se kterým nás autorka v rámci své diplomové práce seznamuje.

Práce je dělena na část teoretickou a praktickou, následuje použitá literatura. Celkově působí vyváženým dojmem, je možné ocenit srozumitelné a přehledné zpracování s využitím grafického zobrazení výsledků pomocí tabulek a grafů.

Teoretická část obsahuje všechny důležité informace, které přímo souvisejí se zadaným tématem. V první kapitole se čtenář stručně a srozumitelně seznámí se stavbou a funkcí zrakového analyzátoru, se zrakovým vnímáním a jeho vývojem, s jednotlivými složkami zrakového vnímání i s jeho deficitem. Problematice očních pohybů autorka věnovala samostatnou – druhou kapitolu. Třetí kapitola obsahuje náhled na pedagogicko psychologickou diagnostiku, podrobněji autorka rozvádí diagnostiku hodnotící úroveň zrakového vnímání. V poslední kapitole teoretické části autorka představuje specifickou poruchu učení – dyslexii, která velmi úzce souvisí s deficitem zrakového vnímání.

V empirické části práce se blíže dovidáme, jaké bylo východisko výzkumu a jeho cíl - vytvoření testu zaměřeného na zhodnocení úrovně zrakového vnímání dětí předškolního věku, seznámíme se s jeho metodikou. Zde je patrné, že byla velmi náročná jak při konstrukci testu, tak při jeho ověřování, sběru dat i jejich následném zpracování. Autorka prokázala svůj tvořivý přístup ke zvolenému úkolu, dostatečnou dávku samostatnosti při realizaci, teoretickou i technickou zdatnost a v neposlední řadě velkou míru trpělivosti při zpracování dosažených výsledků, které jsou velmi zajímavé a pro diagnostickou praxi přínosné.

Není jednoduché vytvořit diagnostický nástroj, který by se osvědčil v praxi. Diplomandka se však tohoto úkolu zhostila velmi dobře. Prezentované výsledky potvrdily, že nový nástroj diagnostiky zrakového vnímání je funkční a splňuje požadavky, které ním byly kladeny. Bylo by vhodné, aby autorka využila svá zjištění k realizaci konečné podoby testu a poté přistoupila k případné standardizaci. Je však nutné upřesnit, zda jeho určení bude screeningem nebo se stane hloubkovou diagnostickou metodou.

Předloženou diplomovou práci hodnotím kladně. Autorka pracovala samostatně a se zaujetím. Výsledky její práce jsou velmi zajímavé a zároveň dobře využitelné v pedagogicko psychologické praxi. Doporučuji práci k obhajobě.

Hodnocení práce: **výborně.**

Mgr. Jitka Zemanová

PPP pro Prahu 11 a 12, det. pracoviště pro Prahu - Modřany

V Praze 17.5. 2007

dne

podpis oponenta